

Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över redovisning av regeringsuppdrag att se över systemet för avgifter för prövning och tillsyn som sker enligt miljöbalken

Era beteckningar: 2020/2050, 2022/679

Sammanfattning

Länsstyrelsen är positiv till uppdraget att se över avgiftssystemet för att underlätta för tillsynsmyndigheter och verksamhetsutövare, samtidigt som avgifterna korrigeras utifrån rådande kostnadsläge.

I vissa fall föreslås endast en mindre höjning av en avgift för att inte orsaka oönskade effekter. Länsstyrelsen anser att det finns fler avgifter där detta bör påverka beloppet.

Länsstyrelsen bedömer dessutom att det behövs en nationell vägledning för att erhålla en likvärdig hantering av avgifterna.

5.1 Miljöfarlig verksamhet

5.1.2 Ansökningsavgifter för prövning

Utredningarna föreslår att den årliga prövnings- och tillsynsavgiften ersätts med en ansökningsavgift samt en årlig tillsynsavgift. Länsstyrelsen konstaterar att en ansökningsavgift skulle innebära att en verksamhetsutövare behöver ha ett stort startkapital för att kunna genomföra en prövning, där man dessutom riskerar att få avslag. Vid en tillståndsprövning finns ofta stora kostnader för utredningar, konsultinsatser mm samtidigt som det vid en nyetablering saknas intäkter. Vid vissa mindre verksamheter är intäkterna små och behovet av utredningar litet. En tillkommande ansökningsavgift på 75 000 – 1 300 000 kr kan i båda dessa fall ses som ganska höga kostnader.

Förslaget kommer med stor sannolikhet missgynna mindre, lokalt företagande och entreprenörer som startar sin första verksamhet gentemot större, etablerade verksamhetsutövare. Avgiften ska erläggas innan handläggningen av ansökan påbörjas och det är i nuläget oklart hur mycket prövningsmyndigheten skulle ändra avgiften i samband med att ärendet avslutas.

När det gäller avgiftsbeloppens koppling till verksamheters påverkan på miljön bör det ske vissa justeringar i avgiftsförslaget eller i Miljöprövningsförordningen. Vid vissa mindre återvinningsverksamheter bedöms miljöpåverkan motsvara anmälningspliktiga verksamheter, exempelvis vid demontering av små fordon.

Länsstyrelsen bedömer att höga ansökningsavgifter kan påverka viljan att korrigera tillstånd samt frivilliga tillståndsprövningar.

Naturvårdsverket föreslår en övergångsperiod där verksamheter i drift fortsätter att betala årsavgift fram till dess att tio år gått från när grundtillståndet gavs. Länsstyrelsen anser att övergångsbestämmelserna behöver vara tydliga angående tidpunkt för när avgiftsändringar och tilläggsavgifter ska börja tillämpas, exempelvis om en befintlig verksamhet ansöker om en villkorsändring.

5.1.7 Timavgift för extraordinär tillsyn

Länsstyrelsen är positiv till förslaget om en kompletterande timavgift för extraordinär tillsyn av miljöfarlig verksamhet. Denna tillsyn kan vid enstaka händelser uppgå till relativt stora arbetsinsatser från tillsynsmyndighetens sida, samtidigt som ärendet kan komma att behöva prioriteras framför andra tillsynsärenden eller planerat tillsynsarbete. Det är därför rimligt att det tas ut en kompletterande timavgift för denna.

Det kan diskuteras om timavgiftens belopp bör sättas i relation till hur prioriterad tillsynen är. Ett exempel kan vara att timavgiften är högre i situationer av extraordinär tillsyn av särskild akut art. Olika belopp kan dock ge vissa avgränsningsproblem samt mindre tydlighet och förutsägbarhet gentemot verksamhetsutövare.

Extraordinär tillsyn utgör ett relativt brett begrepp vilket behöver klargöras och beskrivas. Det behövs också vara tydligt under vilka förutsättningar som en timavgift för extraordinär tillsyn får tas ut.

5.1.9 -5.1.10 Antalet timmar tillsyn framgår av FAPT resp. Tillsynsavgifter betalas i efterhand

Länsstyrelsen har inget emot att de årliga tillsynsavgifterna debiteras i efterhand i stället för dagens system med betalning i förskott under innevarande år.

Efterhandsbetalning och förslaget om normtid utskrivet i FAPT kan medföra ett större antal förfrågningar om begäran om nedsättning av tillsynsavgiften. Enligt utredningen ska eventuell nedsättning dock bedömas utifrån ett ungefärligt snitt av en treårsperiod eftersom det förekommer en naturlig variation av nedlagd tillsynstid mellan år. Naturvårdsverket anger samtidigt att det ska vara avvikelser av betydelse och/eller en långsiktig bedömning av tillsynsbehovet.

Länsstyrelsen bedömer att det kommer att behövas nationell vägledning kring nedsättningsbedömningen för att inte riskera en stor skillnad mellan olika länsstyrelser och verksamheter. Ändringen innebär även större behov av tydlighet vid debiteringen.

5.2 Vattenverksamhet – utom markavvattning

5.2.1 Avgifterna för provning av vattenverksamhet höjs

Förslaget att slå ihop de tre lägsta avgiftsnivåerna innebär en lägsta avgift på 20 000 kr. Länsstyrelsen anser att det är en för hög avgift som till stor del drabbar privatpersoner och föreningar. Det finns i dessa ärenden även kostnader för att ta fram underlag mm. Det finns en risk för att fler åtgärder utförs utan provning.

5.2.2 Avgifterna för tillsyn och anmälan höjs

Länsstyrelsen instämmer i att alltför hög höjning av anmälningsavgiften skulle kunna medföra att fler åtgärder utförs utan anmälan och därmed ge negativa konsekvenser för miljön.

5.3 Vattenverksamhet som avser markavvattning

Förslaget om att kunna ta ut provningsavgift kring anläggande av invallningar till skydd mot vatten samt markavvattningsytor kan medföra vissa begreppsproblem. I övrigt är det bra med en lägre avgift för markavvattning vars miljöpåverkan är utan betydelse.

5.4 Viss övrig verksamhet

5.4.1 Nya och ändrade provningsavgifter samt nedsättning

Det är bra att en avgift införs för upphävande av strandskyddet eftersom det är en tidskrävande handläggning som nästan alltid kräver fältbesök innan beslut. Det medför långa handläggningstider.

Även förslaget om införande av avgift för tillståndsprövningar för Natura 2000 är positivt. Många ärenden hanteras idag genom samråd där Länsstyrelsen bedömer huruvida åtgärden/verksamheten har en betydande påverkan eller inte. Oftast kan verksamheten anpassas för att undvika påverkan. Det rör i regel mindre åtgärder. I de fall det inte är möjligt att undvika påverkan och det krävs en tillståndsprövning är det rimligt att en avgift tas ut.

Allmänna synpunkter

Det är generellt positivt med en översyn av avgifter för prövning och tillsyn, mer rättvis avgiftsfördelning mellan olika prövningar, mer likartat avgiftssystem mellan stat och kommun samt att myndigheternas arbete med verksamheter ska finansieras av verksamheterna i större utsträckning.

Det är viktigt att det blir tydligt för verksamhetsutövare vad som gäller när man exempelvis omfattas av flera prövningar samtidigt.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Marita Ljung med miljöskyddshandläggare Karin Olsson Westbye som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsråd Susanna Löfgren samt funktionschef miljöskydd Sara Huss medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.